

PRAŽSKÁ KONZERVATOŘ

---

uvádí

ABSOLVENTSKÝ KONCERT

Enriko Štec
skladba

David Kubita
housle

Klára Gabryšová
violoncello

Daniel Kadlec
dirigování

FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Miriam Němcová
dirigent

Čtvrtek 12. června 2025 od 19:00 hod.

Koncertní sál Pražské konzervatoře
Dvořákovo nábř. 2, Praha 1

vstup volný

program:

Enriko Štec

Symfonie č. 4

1. *Vivace*
2. *Adagio*
3. *Andante*
4. *Vivace*

Enriko Štec - skladba

Dmitrij Šostakovič

Koncert pro housle a orchestr č. 2 cis moll op. 129

1. *Moderato*
2. *Adagio*
3. *Adagio - Allegro*

David Kubita – housle
Daniel Kadlec - dirigent

***** *přestávka* *****

Bohuslav Martinů

Koncert pro violoncello a orchestr č. 1 (H 321)

1. *Allegro moderato*
2. *Andante moderato*
3. *Allegro*
4. *Poco allegro*
5. *Adagio*

Klára Gabryšová - violoncello

FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ
dirigent **Miriam Němcová**

Slovo k programu:

Dramaturgie dnešního koncertu hledí jedním okem do minulosti, druhým do budoucnosti. Hudba Martinů i Šostakoviče měla v jistém období punc pokrokovosti a modernity, dnes však zazní díla, jež vznikla či svou definitivní podobu získala až ve druhé polovině 20. století, tedy v době, kdy se novátorství již přesunulo zcela jiným směrem. Rovněž Štec, ačkoliv ve své tvorbě hledá vždy nové postupy a výrazové možnosti, navazuje na velikány zvláště první poloviny minulého století.

Dnešní absolvent **Enriko Štec** (*2003) se netají svým obdivem k hudbě 20. století. Ve své **Symfonii č. 4** se mu do plochy necelých dvaceti minut podařilo koncentrovaně zkomprimovat celé čtyřvěté symfonické dílo, v němž je patrná jistá monumentalita, projevující se například skrze rozsáhlý orchestrální aparát i cit pro teatrální kontrasty. První věta je založena na velké třídílné formě. Její úvodní téma provází skladatele od dětství, následující střední díl přináší fugato. Rovněž je zde exponována myšlenka založená na dvoutaktovém motivu odvozeném z tónové řady, kde se intervaly postupně zvětšují po půltónech. Následuje provedení obou témat, střední díl tedy nese

znaky nedokončené sonátové formy – obsahuje expozici a provedení, ale namísto očekávané reprízy se vrací úvodní téma.

Druhá věta vyčnívá ze symfonie svým až neoromantickým úvodním tématem, které se táhne ve smyčcích až do dramatického úderu klavíru a tympánu, které narušuje jeho plynutí. Téma zní znovu v paralelních septimách a graduje ve výraznou katarzi. Z ticha vystupuje sólový klarinet, citující druhou větu z Elgarovy Serenády pro smyčce. Záhy však téma získává jiný charakter, zní ve staccatu rytmicky obměněné a v rychlejším tempu. Úvodní díl se navrací doslovně s rozšířenou instrumentací, věta končí na stejném akordu, který ji prve narušil – tentokrát však v pianissimu, jako vzdálené echo.

Třetí věta je nejkratší ze všech a nese charakter tanečního intermezza s valčíkovým rytmem. První část je tonální, ale melodie je charakteristická zahuštěním v septimových intervalech. Ve střední části se náhle objeví kontrast: čistá dodekafonie. Dochází zde však k záměrnému porušení jednoho z klasických principů seriality – dvanáctitónová řada je rozdělených do čtyř akordu: cis moll, F dur, G dur a es moll. Věta končí náhle a zdánlivě otevřeně. Tento závěr však ve skutečnosti vytváří prostor pro příchod finále.

Závěrečná věta začíná fugatem ve dřevěných dechových nástrojích. Hlavní téma je doplněno vedlejším, které se poprvé objevuje ve smyčcích a později se rozvine v celém orchestru. Následuje provedení obou témat, které kulminuje v generální pauze. Vedlejší téma se modifikuje v nové fugato. Finále končí monumentálně – fragmentem z fugatového provedení ve fortissimu, který uzavírá celou symfonii.

Sovětský skladatel **Dmitrij Dmitrijevič Šostakovič** (1906–1975) patřil k nejvýraznějším hudebním osobnostem 20. století. Narodil se v Petrohradě do rodiny s polskými kořeny, jeho předci však pobývali hlavně na Sibiři. Vyrůstal v relativně zaopatřeném hudebnickém prostředí, navštěvoval soukromou školu a ačkoliv se do devíti let bránil hudebnímu vzdělání (jeho matka byla klavíristka), jakmile začal brát hodiny, okamžitě se projevil obrovský talent. Pak už byla jeho

hudební cesta poměrně přímočará, konzervatoř zakončil premiérou své první symfonie, již hrála Leningradská filharmonie a přenášel živě rozhlas, což Šostakoviče katapultovalo k mezinárodní slávě – skladbu záhy zařadili na program Walter, Toscanini či Stokowski. Zdravotně na tom však nebyl nejlépe, svá studia musel několikrát přerušovat kvůli léčbě tuberkulózy a chatrné zdraví mu pak zůstalo po celý život.

Šťastné období kompozičních úspěchů, kdy se skladatel nebál avantgardních experimentů (jmenujme například operu *Nos*), přerušil dnes nechvalně slavný článek *Chaos místo hudby*, vydaný roku 1936 v *Pravdě* poté, co představení jeho opery *Lady Macbeth Mcenského újezdu* navštívil Josef Stalin. Vlivem tohoto pamfletu se Šostakovič z prominenta režimu stal přes noc personou non grata. V období vrcholícího stalinského teroru to znamenalo permanentní strach o život či alespoň svobodu sebe i své rodiny. Paradoxně až období druhé světové války (v SSSR nazývané velké vlastenecké) otevřelo Šostakovičovi cestu zpět na koncertní pódia, jeho slavná Leningradská symfonie posloužila přes svou nespornou hudební hodnotu jako velký triumf sovětské propagandy. Uvolnění však netrvalo dlouho, v roce 1948 byl obviněn z formalismu (tímto termínem bylo označováno vše, co komunistická strana z jakéhokoliv důvodu považovala za závadné), musel se opět stáhnout z veřejného života a své omezené působení vykupovat kompromisy s režimem – účastnil se například různých „mírových konferencí“, za což obdržel od státu daču (letní sídlo na venkově). Je tedy patrné, že Šostakovičův vztah se státní mocí byl celou dobu značně ambivalentní, rozhodně není možné jej označit za disidenta či pouhou oběť režimu.

Houslový koncert č. 2 vznikl na jaře roku 1967, v době, kdy již byl Šostakovič jako skladatel uznáván a hrán nejen v zahraničí, ale i doma. Nejednalo se však o šťastné období, po smrti své první ženy se dvakrát za sebou znovu oženil, po zdravotní stránce zase trpěl amyotrofickou sklerózou, v dopisech se o svém dosavadním životě zmiňuje negativně. To se propsalo i do celkové atmosféry tohoto posledního skladatelova sólového koncertu – je velmi spoře instrumentován (z žesťů zde nalezneme pouze čtyři rohy, své oblíbené bicí omezil na dva hráče), hned v úvodu první věty je doprovod jakoby „zamrzlý“ pod plačtivou melodií sólových houslí a celkově dílo tenduje k až minimalistické faktuře. Uprostřed tíživé atmosféry náhle jako ironický škleb vystupuje až nepřírozeně veselé téma postavené na durovém kvartsextakordu. Epizodické téma znějící nejprve v deších je pak citací tehdy zakázané, avšak velmi populární písně *Bubličky* („Kupujte preclíky“), která kritizovala poměry v době tzv. Nové ekonomické politiky. Druhá věta přechází z tklivého lyrismu až po závěrečné smíření v sólovém lesním rohu. Ihned však následuje věta třetí, neurotické a rytmicky výrazné rondo s razantně teatrálním závěrem. Zásadním momentem koncertu jsou tři vykomponované technicky i interpretačně náročné kadence (jedna v každé větě). Skladba je věnována skladatelovu dlouholetému příteli Davidu Oistrachovi, který ji také premiéroval (audiovizuální záznam této historické události je dnes volně dostupný na internetu) – měla být darem k jeho šedesátým narozeninám, Šostakovič se však spletl a složil ji s ročním předstihem.

Ani **Bohuslav Martinů** (1890 – 1959) neměl jednoduchý vztah ke své domovině. Pocházel z vysočinské Poličky, hudba ho zavedla do Prahy, kde studoval kompozici a housle na Pražské konzervatoři a později hrál v druhých houslích

České filharmonie. To jej však neuspokojovalo, pročež zamířil do Paříže, kde dále studoval, komponoval a stýkal se s intelektuální a kulturní elitou především z řad českých krajanů. Podobně jako u Šostakoviče i pro Martinů byla 20. a 30. léta obdobím značného úspěchu a hudebně avantgardních experimentů. Jeho opera *Julietta* aneb *Snář* zaznamenala svou poetikou prodchlou surrealismem úspěch i v českých zemích. Z Paříže se po jejím obsazení Hitlerem vydal hledat azyl do USA, kde se dostavilo konečně širší uznání – jeho hudba byla často hrána a mj. se na rozličné objednávky začal věnovat kompozici symfonií, jichž nakonec vzniklo šest. Zde se již naplno projevuje pro Martinů typický styl, založený na zahuštěných obratech kvintakordů, výrazném často synkopickém rytmu a rozsáhlých hudebních plochách vycházejících z kratičkových několikatónových fragmentů.

Ačkoliv se Martinů profesně dařilo, v hektických, industrializovaných a anonymních Spojených státech (alespoň tak je vnímal) se necítil šťasten. Netrpělivě vyhlížel konec války, když však byla cesta domů do Československa alespoň zdánlivě volná, utrpěl vážný úraz a cestu zpět byl nucen stále odkládat. Po komunistickém puči již představu o návratu vzdal, s domovem komunikoval pomocí dopisů a svých skladeb, které posílal k provedení do Československa. Do rodné Poličky se od předválečných let již nikdy nepodíval, na poslední roky svého života alespoň přesídlil zpět do Evropy, pobýval střídavě mezi Itálií, jižní Francií a Švýcarskem, kde také zemřel. I v případě Martinů zasáhl do přijetí jeho díla v ČSR komunistický režim: pro svůj dlouhodobý pobyt mezi západní kulturní elitou nebyl jeho představiteli příliš oblíben, jeho hudba byla spíše tolerována a stála mimo hlavní zájem.

Violoncellový koncert č. 1 je svou genezí pozoruhodným odrazem Martinů životní a kompoziční cesty. Jeho první verze vznikla v létě roku 1930 v Poličce, v době, kdy skladatelův styl teprve získával konkrétnější obrysy, postupně se obracel od převzatých avantgardních tendencí k vlastním postupům. Tuto verzi koncipoval Martinů poměrně netradičně jako *concerto grosso*, sólové violoncello doprovází pouze komorní ansámb. V roce 1939 se k dílu vrátil a přeinstrumentoval jej do konvenčnější podoby pro velký orchestr a věnoval svému příteli a legendárnímu violoncellistovi Pierru Fournierovi. Avšak ani tato verze se nestala definitivní – v roce 1955 Martinů konečně slyšel druhou variantu koncertu a nespokojen s ní, jal se především zjednodušovat instrumentaci. Ačkoliv později tvrdil, že sólový part zůstal beze změn, není to tak docela pravda. Tuto poslední verzi uslyšíte na dnešním koncertě.

Martinů ve svém koncertu volí klasickou třívětou formu rychle-pomalurychle. Po krátké brilantní introdukci orchestru nastupuje sólové violoncello, exuberantní náladu střídá záhy tklivější pasáž. „Je to o životě v celé jeho tíze: chvilka radosti a pak pořád bloudění, toužení, strach a zoufalství. Nakonec přichází znovunalezená radost – a dokonce ještě o půl tónu výše!“ míní o této větě sólistka dnešního večera. Druhá věta je postavena na úvodním čtyřtónovém motivu doprovázeném neobvyklou, ale prostou harmonií. Konečně třetí věta přináší hudbu živou až neklidnou. Sólistka ji vnímá jako „veselou, ale trochu mimo lidské chápání“. V úplném závěru skladby pak dochází k „transformaci a splynutí člověka s přírodou“.

Enriko Štec (*2003) je český skladatel rusko-ukrajinského původu. Hudebně se začal věnovat v sedmi letech, kdy nastoupil na klavírní výuku k Olze Dvořákové. O půl roku později přidal studium houslí u Jiřího Janouška na ZUŠ Učňovská. V devíti letech složil svou první skladbu s názvem Měsíční svit. V roce 2019 byl přijat ke studiu skladby na Pražské konzervatoři do třídy Jiřího Gemrota. V roce 2022 získal první cenu v soutěži Generace v kategorii do 21 let. Ve třetím ročníku zkomponoval svou První symfonii, která byla uvedena Humble Orchestra pod taktovkou Daniela Kadlece. S ním spolupracoval také na symfonické úpravě českých koled pro Symfonický orchestr Pražské konzervatoře. O rok později spolupracoval s Lukášem Dvořákem na aranžmá ukrajinských koled. V roce 2024 zazněla jeho Bukolika pro smyčcové kvarteto v podání Fama Q kvarteta v rámci festivalu Věčná naděje. Letos konzervatoř absolvuje uvedením své Čtvrté symfonie s Filharmonií Hradec Králové.

Daniel Kadlec (*2000) vyrostl v česko-francouzské rodině vědců. V dětství se věnoval zpěvu a hře na klarinet, po maturitě na gymnáziu byl přijat do dirigentské třídy Miriam Němcové, Jakuba Zichy a Jaroslava Brycha na Pražské konzervatoři. Od října 2024 současně studuje dirigování na brněnské JAMU, kde jsou jeho vyučujícími Jakub Klecker a Ondřej Olos. Od počátku svého studia diriguje různé soubory: smyčcový orchestr Musica Quinta Essencia, smíšený sbor ESO, s nimiž provedl mj. řadu duchovních vokálně-instrumentálních děl. Rovněž založil studentský ansámbl Humble Orchestra, s nímž koncertuje v Praze a okolí. Měl možnost pracovat s Filharmonií Hradec Králové (asistence Miriam Němcové a Kasparu Zehnderovi) a s Karlovarským symfonickým orchestrem (letní kolonádní koncerty 2021–2023). Zajímá se o současnou kompozici, premiéroval skladby a aranže svého spolužáka Enrika Štece (mj. *Symfonie č. 1*), zúčastnil se dirigentských workshopů a kurzů s Vittorioem Parisim, Benjaminem Zanderem či Tomášem Hanusem a soutěže Orchestra Conductor v rumunské Oradei. Věnuje se také tvorbě scénické – dirigoval Nedbalovu operetu *Polská krev* (Divadlo Na Rejdišti), nastudoval a premiéroval operu *Klenot pana Lacroix* absolventa skladby Marka Cimbála (Divadlo Na Rejdišti/Divadlo na Orlí), byl asistentem dirigenta u Dvořákova *Čerta a Káči* (Opera Studio Praha), v příští sezóně bude asistovat při nastudování Straussova *Netopýra* v Národním divadle Brno. Zároveň s konzervatoří studoval hudební vědu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, jeho bakalářská práce zabývající se *Medeou* Pavla Vranického získala první cenu v soutěži České společnosti pro hudební vědu.

David Kubita (*2004) studuje ve třídě MgA. Jiřího Vodičky. Pochází z hudební rodiny a své nadání projevoval již od narození. K houslím ho v pěti letech přivedl jeho otec, houslista Jiří Kubita, dále pokračoval pod vedením Martiny Müllerové na ZUŠ v Praze 9. Své první ocenění (1. místo) získal v roce 2013 na soutěži "Mládí a Bohuslav Martinů" v Poličce. Po přijetí na Gymnázium a Hudební školu Hl. m. Prahy (2015) studoval u Mgr. Radky Beranové. Během studií na této škole obdržel ceny na soutěžích Josefa Micky, Josefa Muziky a Kocianově houslové

soutěži. Mnohokrát koncertoval s různými orchestry, největším úspěchem bylo sólové vystoupení v rámci cyklu "Mladé talenty Josefu Sukovi" v Obecním domě za doprovodu symfonického orchestru FOK pod taktovkou šéfdirigenta Tomáše Braunera (2023). Po osmiletém studiu na GMHS byl přijat na Pražskou konzervatoř. Od příštího roku zahajuje studium na HAMU, kde bude studovat u Mgr. Pavla Kudeláska. Často vystupuje se svojí matkou, harfistkou Janou Bouškovou, se kterou se představil na koncertě v Hong Kongu. Pravidelně se zúčastňuje mistrovských kurzů pod vedením Václava Hudečka, Jiřího Fišera, Jakuba Fišera, Štěpána Ježka a Pavla Kudeláska. Mimo mistrovských kurzů měl i obrovskou příležitost spolupracovat se světovým houslistou, Maximem Vengerovem. Jako orchestrální hráč často spolupracuje s profesionálními symfonickými i komorními orchestry, například Česká filharmonie, Prague Philharmonia, Talichův komorní orchestr nebo Haydn Ensemble. David Kubita hraje na mistrovský nástroj z dílny Miroslava Komára z roku 2022.

Klára Gabryšová (*2003) se začala hře na violoncello věnovat v osmi letech v liberecké ZUŠ pod vedením paní učitelky Věry Kolafové. Mezi lety 2020 a 2023 navštěvovala Gymnázium a Hudební školu hlavního města Prahy, kde studovala violoncello u Martina a Mirka Škampových. Poté přestoupila na Pražskou konzervatoř k profesoru Jaroslavu Kulhanovi. Své dovednosti rozšířila například na Interpretačních kurzech v Litomyšli, Ševčíkově akademii, Akademii v Telči či na švýcarském masterclassu Mendelssohn Musikwoche Wengen. Cenné orchestrální zkušenosti získala v projektech s Českou studentskou filharmonií, se kterou se zúčastnila také abonentních koncertů České filharmonie. Opakovaně se umístila na Violoncellové soutěži Jana Vychytila, v roce 2021 získala kromě první ceny také cenu pro nejúspěšnějšího českého účastníka. Na jaře 2023 sólově vystoupila se Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy FOK a tento rok spolupracovala jako sólistka s Podkrkonošským symfonickým orchestrem. Ráda se věnuje také komorní hudbě, před třemi lety založila se svými spolužáky z GMHS soubor Hartig trio, kterého je dodnes aktivní součástí.

Miriam Němcová začala dirigovat v šestnácti letech. Po absolvování Pražské konzervatoře a během studia dirigování na AMU v Praze u prof. Václava Neumanna již spolupracovala např. s těmito hudebními tělesy Sukův komorní orchestr, Karlovarský symfonický orchestr či Pěvecký sbor Českého rozhlasu. Byla stipendistkou České filharmonie a Internationale Bachakademie ve Stuttgartu u prof. Helmutha Rillinga. Po studijní stáži v Paříži působila v Komorní opeře Praha a Divadle F. X. Šaldy v Liberci, kde se v roce 1991 stala šéfkou opery. Po úspěšném nastudování Verdiho Otella v Ostravě získala dirigentskou i sbormistrovskou smlouvu ve Státní opeře Praha. Od roku 1995 vede oddělení dirigování na Pražské konzervatoři a řídí symfonický orchestr školy. Mezinárodní dirigentské kurzy vedla např. v Hradci Králové, Soulu, Praze a Miláně. Jako umělecký šéf orchestru Praga Sinfonietta a sboru Vox Pragae pravidelně koncertuje doma i v zahraničí. Od roku 2001 je stálým hostem

Filharmonie Hradec Králové, s níž natočila cyklus Má vlast B. Smetany. Hostovala jako sbormistr Pražského filharmonického sboru. Déle se podílí se na nahrávání filmové hudby. V červenci 2024 dirigovala v toskánském Empoli operu Turandot Ferruccia Busoniho. Působí ve správní radě Nadace Věry Třebické –Řivnáčové na podporu mladých talentů. V roce 2021 byla jmenována čestnou občankou Prahy 6.

Orchestr FHK Filharmonie Hradec Králové byla založena v roce 1978 pod názvem Orchestr města Hradec Králové, o rok později bylo těleso přejmenováno na Symfonický orchestr Hradec Králové, v roce 1987 na Státní symfonický orchestr Hradec Králové. Od vzniku České republiky (1. 1. 1993) nese orchestr název

Filharmonie Hradec Králové, vyjadřující historickou kontinuitu sahající přes Filharmonii Sokola v Hradci Králové (1921–65) až k Filharmonické jednotě činné ve městě od roku 1887. Významné období uměleckého rozkvětu tělesa je spojeno se jménem prof. Františka Vajnara, který pracoval jako šéfdirigent s orchestrem nepřetržitě od roku 1991 až do roku 2001, kdy byl jmenován čestným šéfdirigentem tělesa. V letech 2001–2012 působil na postu šéfdirigenta tělesa Ondřej Kukul, v letech 2012–2018 Andreas Sebastian Weiser. Od sezóny 2018/2019 je šéfdirigentem FHK významný švýcarský dirigent Kaspar Zehnder. FHK vystoupila na pódii významných koncertních sál Evropy (Grosser Musikvereinssaal ve Vídni, Gewandhaus v Lipsku, Victoria Hall v Ženevě, Queen Elizabeth Hall v Antverpách, Tonhalle v Düsseldorfu, Neue Flora v Hamburku, KKL v Luzernu aj.), účinkovala v Belgii, Francii, Itálii, Německu, Nizozemí, Polsku, Rakousku, Španělsku a švýcarském Murtenu. Vybrané koncerty jsou přenášeny Českou televizí, Televizí Noe a Českým rozhlasem. Dosaženou interpretační kvalitou orchestru dokumentují četné CD nahrávky pro tuzemské i zahraniční společnosti nebo pro Český rozhlas. FHK účinkuje na významných festivalech (Pražské jaro, Smetanova Litomyšl, Janáčkovy Hukvaldy, Český Krumlov aj.). Od roku 2005 pořádá FHK ve spolupráci s Českým rozhlasem Vltava unikátní festival Hudební fórum Hradec Králové, v rámci kterého provedla české premiéry děl Schnittkeho, Pendereckého, Henzeho, Kančeliho, Gubajduliny, Corigliana, Tan Dun, Pärt a dalších. Všechny koncerty Hudebního fóra pravidelně živě přenáší Český rozhlas Vltava. Filharmonie Hradec Králové se dlouhodobě věnuje oslovování také mladšího publika, prolínání hudebních žánrů a koncertům typu crossover.

